

Solická športnega stricka

Šport je vladar današnje dobe. Kar čudno se zdi človeku, kako se je moglo zanimanje za šport v zadnjih desetletjih tako razmahniti. V Angliji je teden za tednom na nogometnih prireditvah po dva milijona gledalcev, na posameznih važnejših tekmah preko sto tisoč. Amerikanski boksači služijo težke milijone, saj so pri njihovih prireditvah vsi prostori razprodani in vstopnina ni ravno nizka. Po vsem svetu grade stadione, ki po svoji obsežnosti daleč prekašajo stare rimske, tako na primer grade sedaj Nemci v Berlinu za letošnjo olimpijado stadion, kjer bo prostora za nekaj stotisočev gledalcev. Mladina se je vsa posvetila športu in to le prepogosto celo na škodo drugih, za življenje pomembnejših nalog. Saj sami vidite, da poleti pri nas vse plava, pozimi pa kar vsak tretji zadeni na rame smučke pa hajdi ven. Ta vneza za utrjevanje telesa je prav hvale vredna, samo da včasih gre predaleč. Sami veste, dragi Zvončkarji, da često zaradi športa trpi šola in drugo. Preudarnejši med nami se tudi pritožujejo, da so igrišča polna, zato pa gledališča in koncertne dvorane prazne.

Danes vse preveč gledamo na telesu, duhovno blot pa malo. Tako pravijo in žal, da imamo to ni krivda športa, ampak ljudi, ki ne poznajo mere in ne vedo, da je ideal še vedno: zdrav duh v zdravem telesu! Porušili so skladnost, zato pa najdemo danes športnike, ki jim je telo sijajno razvito, ki dosegajo v tej ali oni panogi športa lepe uspehe, zraven pa so surovi in podli; taki niso pravi športniki, pa četudi skačejo dva metra visoko ali zabijajo gol za golom! Športnik bodi vedno plemenit!

Rekli smo že, da se je šport zlasti po svetovni vojni sila razmahnil. Kaj bo neki temu vzrok? Mislim, da se nisem preveč zmotil, če vam takole razložim: šport je borba in človek je že tako ustvarjen, da se mu hoče borbe. Pa ne samo človek, tudi v živalskem svetu opazujemo to borbenost.

Ali še nikoli niste videli, kako sta se dva petelinčka skavsala, kako sta se dva kužka zgrizla? Vidite, v naravi velja močnejši. Zatorej ni čudno, da se s športom mnogo več bavijo fantje kakor dekleta, saj je moška narava veliko borbenejša. Razumeli boste tudi, zakaj je ravno za tiste panoge športa največje zanimanje, kjer je borba bolj napeta in se da laže zasledovati. Toda današnja mladina je izgubila nekaj zelo važnega izpred oči: ne samo šport, marveč vse življenje je ena sama orjaška borba, boj za vsakdanji kruhek in za napredek človeštva. V tem pomenu je tudi vaš očka, ki se za vas z delom ubija, velik športnik, znanstvenik, ki se muči v laboratoriju, je kar rekorder in vsak šolarček, ki vestno piše naloge in se uči, ki marljivo »trenira« s knjigo, je športna zvezda.

Šport je pa tudi igra, in vsi veste, da kar je mlado, se vse rado igra. Včasih so se dijaki šli »ravbarje in žandarje« pa Indijance, danes pa brcajo žogo. Vsak čas ima svoje znamenje!

*

Carigrajska balkanijada je za nami. Jugoslovani se nismo nič kaj obnesli, saj so nas Grki pustili precej daleč za seboj. No, ljubi Zvončkarji, nikar si tega ne jemljite preveč k srcu, saj smo še vedno pred Rumuni, Turki, Bolgari in Albanci, torej drugje na Balkanu. Malo smo že razočarani, saj bi hoteli biti — prvi! A to letos ni bilo mogoče. Prvič je mnogo najboljših jugoslovanskih atletov moralo ostati doma, ker so bili zadržani, niso dobili dopusta ali pa se jim ni ljubilo (žal, da je tudi takih nekaj!), potem pa smo imeli še neverjetno smolo, da je kar pet naših zbolelo in tako seveda postalo bolj ali manj nesposobnih za boj. Od Slovencev se je zelo postavil Bručan. Bil je prvi pri teku na 5000 in na 10.000 metrov. In to s kakšno lahkoto! Do zadnjega kroga se ga je uporno držal Rumun. Tedaj pa je Jože podaljšal in pospešil korak, ko da je šele začel teči. Naši

navijači so ga v zboru spodbujali z enakomernimi klici: Jo-že, Jo-že, dvajset tisoč gledalcev je razburjenih vstalo s sedežev in nehotе začelo ponavljati isti klic, Bru-

Foto Leica — R. Kos

Jože Bručan

čan pa je z divnim naporom večal razdaljo, ki ga je ločila od najbližjega tekmeca, in petdeset metrov pred njim prispel popolnoma svež prvi na cilj. In na častnem jamboru je zavihrala jugoslovanska trobojnica!

Drug zanimiv prizor. Pri teku na 400 m čez zapreke se je srečal dolgoletni balkanski prvak Grk Mantikas z odličnim jugoslovanskim tekačem Banščakom. Mislił je, da bo spet z lahkoto zmagal. Pa je šla tr-

da. Do zadnje zapreke je bil Banščak pred njim, tedaj pa je grški tekač napeł vse sile, zmagal za desetinko sekunde in — se od napora onesvestil. Ko se je spet zavedel, je poklical tekmeca in ga — objel. Taki so pravi športniki!

Turki so preskrbeli svojim tekmovalcem vaditelja (trenerja), stasitega Amerikanca. Ta je opazoval naše atlete in zmaheval z glavo. Vodja naših ga je vprašal, kaj mu ni po volji. Američan mu je odgovoril: »Škoda, da imate tako slabega trenerja. Mnogo napak bi bilo treba popraviti.« Naš vodja mu je odgovoril, da trenerja sploh nimamo, ker nimamo zanj denarja. Tedaj je bil sicer tako mirni Američan v hipu ves iz sebe od začudenja: »Kaj? Da ste brez trenerja toliko napravili! Dajte mi vaše fante samo za leto dni v roke, pa vam napravim iz njih tekmovalce, ki bi bili vsakemu evropskemu narodu v čast!«

Sedaj pa še malo iz šaha. Pred mesecem sem vam napovedal, da se v kratkem prične boj za svetovno prvenstvo med dosedanjim prvakom dr. Aljehinom in holandskim mojstrom, profesorjem matematike dr. Euwejem. In res se je začelo. Že kar v prvi partiji je Aljehin s hudim napadom nadvladal nasprotnika. V drugi mu je ta s premišljeno in previdno igro vrnil milo za drago. Alj Aljehin ni zaman svetovni prvak: dobil je tudi tretjo in četrto igro. Tako torej vse kaže, da bo ohranil svoj častni naslov, a vsako prerokovanje je nevarno, zakaj boj bo še dolgo trajal in vpraša se, kdo bo bolje vzdržal. Saj je tudi Aljehin izgubil prve igre s Capablancu, potem je pa vendar vrgel prejšnjega svetovnega prvaka s prestola. Na vsak način je to boj med dvema velikanoma duha, ki ga ves svet napeto zasleduje.

P e t e r R o ž m a n

Čudna tekmoovanja

Šport in tehnika sta mnogo doprinesla k temu, da občudujemo dandanes vsi, stari in mladi, rekorde. Višine, ki so jih dosegli z letali, hitrosti s košlesom ali avtom, posebno pa rekordi človeškega telesa: tek, skoki itd., vse to nam vedno znova vzbuja občudovanje in strmenje. Toda človek je v večini

borbi športa prišel že do skrajne meje svojih zmognosti, nadaljnja stopnjevanja so že zelo neznatna.

Izmed dežel je Amerika tista, ki je najbolj obsedena na rekorde. Ker se tam na običajnih področjih ni posrečilo noben rekord več, so si Amerikanci izmislili različne, lahko bi rekli, bedaste stvari, da bi ljudje prišli na svoj račun. V Minnesoti (državi v Ameriki ob reki Misisipi) je na primer 27 moških napravilo tekmo, kdo od njih bo najhitreje popil največ piva. Vlegli so se na slamnjache in napeljali cevi iz sodčkov v usta. Ta čudni rekord je